AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
http://ageconsearch.umn.edu
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

pISSN 1899-5241
eISSN 1899-5772

Journal of Agribusiness and Rural Development

www.jard.edu.pl

2(32) 2014, 69-77

ZRÓŻNICOWANIE JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARACH WIEJSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

Jakub Hadyński
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Abstrakt. Podjęty w artykule temat badawczy dotyczy kwestii zróżnicowania regionalnego obszarów wiejskich na poziomie NUTS 2 w krajach Unii Europejskiej w kontekście rozważań związanych z pomiarem jakości życia i kształtowaniem rozwoju terytorialnego. W opracowaniu wykorzystano zmodyfikowany miernik HDI, co pozwoliło na określenie syntetycznego wskaźnika jakości życia na obszarach wiejskich w ujęciu regionalnym. Przedstawiona analiza umożliwiła wykazanie dużego dystansu występującego między obszarami najbardziej rozwiniętymi i zacofanymi. Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę stosowania zróżnicowanych instrumentów wspierania obszarów wiejskich w UE.

Słowa kluczowe: jakość życia, regiony wiejskie, regionalna konkurencyjność

WPROWADZENIE

Współcześnie cele rozwoju terytorialnego są oparte na paradygmacie trwałego i zrównoważonego rozwoju, a także spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, zwiększeniu konkurencyjności gospodarki oraz tworzeniu nowych miejsc pracy (por. m.in. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z 2006), których osiągnięcie ma ostatecznie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców danego obszaru [Strategia... 2006]. Efekty wyznaczonych celów rozwojowych mierzy się z wykorzystaniem zestawu wskaźników, przy czym pomiar większości zjawisk społeczno-gospodarczych czy związanych ze zmianami stanu środowiska przyrodniczego nie nastręcza problemów. W praktyce do oceny tych zjawisk badacze posługują się miernikami jakościowymi i ilościowymi, wśród których podstawowe znaczenie ma produkt krajowy brutto (PKB). Miernik PKB określa efekty rozwojowe, z jego pomocą

Copyright © Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Adres do korespondencji – Corresponding author: dr Jakub Hadyński, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, ul. Wojska Polskiego 28, 60-637 Poznań, Poland, e-mail: hadynski@up.poznan.pl

można też zbadać zdolność do zaspokojenia potrzeb wyżywieniowych, możliwość zakupu dóbr materialnych i usług czy sfinansowania potrzeb wyższego rzędu. Wskaźnik ten nie określa jednak zadowolenia z osiągnięcia i konsumpcji dóbr czy usług, nie bada poczucia satysfakcji z osiągniętych efektów i nie ujmuje, ale także nie wyraża ocen jakościowych. W tym kontekście można przyjąć, że PKB daje jedynie obraz ekonomicznych warunków życia [Report... 2009], co jest niewystarczające z punktu widzenia oceny rozwoju społecznego, przekładającego się między innymi na cele rozwojowe i kwestie polityki rozwoju terytorialnego dotyczącej poprawy jakości życia mieszkańców [Karwowski 2003]. Można uznać, że jakość życia szerzej niż PKB ujmuje zjawisko rozwoju i przez to staje się adekwatną miarą do oceny jakościowych parametrów rozwojowych.

Na tym tle pojawia się wiele wątpliwości co do zakresu pojęcia jakości życia i możliwości obiektywnego jej pomiaru. Jakość życia można przedstawiać w różnych odniesieniach, przy czym dotychczas nie utrwaliło się jedno metodyczne podejście do określania tego zjawiska w skali uniwersalnej, choć podejmowane są takie próby z punktu widzenia różnych dyscyplin i teorii naukowych. W tym kontekście pojawia się podstawowy problem związany z definiowaniem tego pojęcia, w zależności bowiem od dyscypliny naukowej różnie zawęża się pole badawcze i wyznacza cele poznawcze. Funkcjonuje wiele definicji oraz koncepcji wskazywania kryteriów, które tę jakość opisują [Poziom życia... 2004]. Należy zwrócić uwagę na to, że jeszcze pod koniec lat siedemdziesiątych XX wieku w mających największe znaczenie 20 encyklopediach świata nie pojawiło się hasło „jakość życia". Po 2000 roku nurt badań nad tym zjawiskiem jest bardzo szeroki i dotyczy wielu dyscyplin naukowych [Szalai i in. 1980, za Ostasiewicz 2004].

Termin jakość życia (*QoL – Quality of Life*) powstał w połowie ubiegłego stulecia na zachodzie Europy i początkowo był pojęciem wykorzystywanym do subiektywnej oceny czynności życiowych człowieka w sferze zjawisk psychicznych [Ostasiewicz 2004]. W późniejszym okresie jakość życia rozpatrywano, poza psychologią, z punktu widzenia nauk medycznych oraz socjologicznych, i oceniano funkcje somatyczne, psychofizyczne czy społeczne [Konieczyńska i Jarema 1996, por. Borys i Rogala 2008]. Obecnie badania dotyczące jakości życia stają się ważnym nurtem badań na gruncie nauk ekonomicznych. W tym ujęciu jakość odnosi się do modelu konfliktu wartości, w którym parametry są zmienną kontekstową i nigdy nie są uniwersalną regułą, której zastosowanie gwarantowałoby wzrost pomyślności i ludzkiego dobrobytu [por. Gray 1991]. Wśród wielu mierników syntetycznych oceniających tę sferę ludzkiego życia często używany jest Indeks Rozwoju Społecznego (*Human Development Index* HDI) [OECD 2012]. Jest to narzędzie, za pomocą którego prowadzi się porównania rozwoju społecznego w skali międzynarodowej na poziomie państw. Można przyjąć, że jest to najbardziej znany wskaźnik dotyczący poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów, stosowany do porównań międzynarodowych. Raporty HDI są publikowane corocznie od 1990 roku przez UNDP ONZ, mierzą rozwój społeczny i wskazują te dziedziny, w których mieszkańcy danego kraju potrzebują wsparcia, co jest podstawą do zidentyfikowania głównych dziedzin rozwoju międzynarodowego i rekomendacji w zakresie zmian politycznych, prawnych i finansowych. Wskaźnik HDI opiera się na danych statystycznych charakteryzujących średnią oczekiwaną długość życia, stopniu alfabetyzacji i scholaryzacji. W strukturze wskaźnika duże znaczenie mają kategorie dochodowe, w tym produkt krajowy brutto w przeliczeniu na mieszkańca. Wskaźnik

HDI przybliża możliwość oceny stopnia rozwoju społecznego w różnych krajach, jednak nie wyczerpuje wszystkich kryteriów oceny jakości życia, zwłaszcza subiektywnych, których ocena nie jest obiektywna, a dane są trudne do porównania. Tym samym jest jedynie uproszczoną metodą mierzenia rozwoju, która stanowi bazę do ewentualnych dalszych szczegółowych badań. W tym ujęciu, w artykule dokonano próby określenia jakości życia jako miary rozwoju terytorialnego na poziomie regionalnym, opierając się na zmodyfikowanej procedurze wyznaczania wskaźnika HDI. W tym celu pod uwagę brane były dostępne dane charakteryzujące regiony wiejskie na poziomie NUTS 2, co pozwoliło uzyskać wyniki wskazujące na zróżnicowanie tych regionów w Unii Europejskiej.

MATERIAŁY I METODYKA

Problem pomiaru jakości życia był punktem odniesienia do podjętej próby oceny tego zjawiska na poziomie regionów wiejskich NUTS 2 w krajach Unii Europejskiej. W przeprowadzonych analizach wykorzystano zmodyfikowany miernik HDI, co pozwoliło na określenie syntetycznego wskaźnika jakości życia w obszarach wiejskich w ujęciu regionalnym. Podstawową modyfikacją było uwzględnienie w obliczeniach indeksu jakości życia wskaźnika innowacji. Takie podejście wynikało z przyjęcia założenia, że postęp wyrażony przez innowacje staje się źródłem dobrobytu dla ogółu społeczeństwa, gdyż władza publiczna, działająca zgodnie z ideałami tego postępu, ma szanse na polepszenie jakości życia. I na odwrót, im bardziej postępowe społeczeństwo, tym większa jest szansa, że taką ustanowi władzę [Mill 1861]. Cykl metodyczny zrealizowany w toku badań obejmował następujące etapy:

1. Wyznaczenie podmiotu badań, czyli wiejskich regionów na poziomie NUTS 2 w UE. W tym celu, na podstawie danych statystycznych z 273 regionów Unii Europejskiej (27) zidentyfikowano 32 jednostki terytorialne[1], gdzie 100% populacji zamieszkuje obszary wiejskie. Według klasyfikacji OECD na poziomie regionalnym można wyróżnić trzy typy jednostek, w zależności od udziału w liczbie ogółem mieszkańców terenów wiejskich [OECD 1994]. Oprócz terenów przeważająco miejskich, do których zaliczono regiony miejskie i zurbanizowane (poniżej 15% populacji żyjącej na obszarach wiejskich) oraz tzw. regionów pośrednich (15-50% populacji mieszka na obszarach wiejskich), wyróżnia się regiony z przewagą obszarów wiejskich (tzw. przeważająco wiejskie); ponad 50% populacji mieszka na tych obszarach. Wśród tych regionów zidentyfikowano podmiot badań, czyli 32 regiony, gdzie 100% populacji mieszka w obszarach wiejskich.
2. Wyznaczenie cech określających jakość życia w oparciu o dane Eurostatu, opisujące sytuację regionów w odniesieniu do trzech parametrów określanych przez HDI (od 2010 roku). Pierwszy ocenia długie i zdrowe życie (*long and healthy life*). Wykorzystano w tym zakresie średni wskaźnik oczekiwanej długości życia kobiet oraz mężczyzn za lata 2008-2010. Drugi wskaźnik dotyczył wiedzy (*knowledge*), przy czym zmodyfikowano ten element standardowego wskaźnika HDI obejmujący średnią liczbę lat edukacji osób w wieku 25 lat i starszych oraz oczekiwaną liczbę lat edukacji dzieci rozpoczynających proces kształcenia.

[1] Poza terytoriami zamorskimi krajów UE.

Modyfikacja polegała na przyjęciu do analizy wartości procentowego udziału osób w wieku 25-64 lata, które uzyskały wykształcenie średnie i wyższe, do ogółu mieszkańców oraz osób w wieku 25-64 lata, biorących udział w edukacji i szkoleniach, realizujących ideę uczenia się przez całe życie [Eurostat 2010]. Taki zabieg wydaje się uzasadniony z punktu widzenia bardziej adekwatnej do analizy oceny *ex post* procesu edukacji, a także dostępności danych na poziomie regionalnym. W tego typu podejściu analizuje się poziom wykształcenia i potencjalną perspektywę poznawczą, które informują, w jakim stopniu społeczeństwo dysponujące wyższymi kwalifikacjami jest bardziej tolerancyjne, lepiej rozumie mechanizmy rządzące rzeczywistością, a jego członkowie są lepiej przygotowani do życia [por. Domański 2004]. Ostatni, trzeci parametr dotyczył dostatniego standardu życia (*decent standard of living*), w odniesieniu do średniego dochodu narodowego *per capita* w USD, w podziale na regiony NUTS 2, liczonego według parytetu nabywczego waluty (*purchasing power parity* PPP USD).

3. Normalizacja przyjętych do badań zmiennych metodą mini-max, w rezultacie czego uzyskano wektory o wartości cech zawartych w przedziale <0,1> oraz wyznaczenie metodą bezwzorcową wartości syntetycznych.
4. Grupowanie w przedziały klasowe poszczególnych jednostek statystycznych o określonej wartości badanej cechy wraz z przypisaniem im liczebności cząstkowych, odpowiadających wariantom cechy wskaźnika syntetycznego. Cechom przypisano liczebności cząstkowe n_i odpowiadające pogrupowanym w przedziały klasowe wariantom cechy x.

WYNIKI

W oparciu o wyznaczone wskaźniki syntetyczne jakości życia określono sytuację w regionach wiejskich UE na poziomie NUTS 2. Dane zamieszczone w tabeli 1 wskazują, że najwyższą jakością życia charakteryzują się fińskie regiony Pohjois-Suomi i Åland, natomiast najniższą bułgarski region Severozapaden.

Na rysunku 1 przedstawiono rozkład regionów w odniesieniu do wskaźnika jakości życia w regionach wiejskich UE, który ukazuje dystans rozwojowy pomiędzy jednostkami zidentyfikowanymi w badaniach. Można zauważyć, że największe różnice występują pomiędzy regionami w krajach skandynawskich a regionami w Bułgarii i południowej Portugalii oraz Grecji, gdzie przy określaniu poziomu jakości życia miarami względnymi, jakość ta jest blisko pięciokrotnie niższa. Analiza danych pozwala zatem wyróżnić podstawowe grupy regionów charakteryzujących się wspólnymi cechami. Pierwszą grupę, o najwyższym wskaźniku jakości życia, stanowią regiony zlokalizowane w środkowej i północnej części UE w krajach UE 15, przy czym w grupie tej dominują kraje skandynawskie (dwie pierwsze lokaty zajęły regiony w Finlandii). W skład kolejnej grupy wchodzą regiony o niższej jakości życia niż w grupie I, przy czym jest ona wyższa od średniej dla wszystkich badanych regionów UE. Regiony te są zlokalizowane w środkowej części Europy w krajach UE 15. Do grupy trzeciej, charakteryzującej się niższymi niż średnie wartościami indeksu jakości życia, należą regiony zlokalizowane w krajach UE 12 (Czechy, Polska, Węgry). Ostatnie dwie grupy (4 i 5) to regiony w krajach południowej części UE, w Bułgarii, a także najbardziej peryferyjnie

Tabela 1. Wskaźnik jakości życia w regionach UE na poziomie NUTS 2, gdzie obszary przeważająco wiejskie zajmują 100% powierzchni
Table 1. Quality of life index at NUTS 2 level in UE, where rural areas cover up to 100% of the area

L.p.	Region – Region		Wskaźnik jakości życia Quality of life index	Klasa Class
1	BG31	Severozapaden	0,00	I
2	GR11	Anatoliki Makedonia, Thraki	0,20	
3	GR25	Peloponnisos	0,24	II
4	PT18	Sterea Ellada	0,25	
5	GR24	Alentejo	0,25	
6	GR22	Ionia Nisia	0,26	
7	GR13	Dytiki Makedonia	0,28	
8	GR42	Notio Aigaio	0,28	
9	GR41	Voreio Aigaio	0,32	
10	PT15	Basilicata	0,34	
11	ITF5	Algarve	0,34	
12	HU22	Nyugat-Dunantul	0,36	
13	CZ03	Jihozapad	0,40	III
14	PL52	Opolskie	0,41	
15	CZ07	Stredni Morava	0,43	
16	ITF2	Molise	0,43	
17	ES43	Extremadura	0,44	
18	ES42	Castilla-La Mancha	0,51	
19	IE01	Border, Midland and Western	0,57	
20	ITD1	Prov. Luxembourg (B)	0,60	IV
21	BE34	Provincia Autonoma Bolzano/Bozen	0,60	
22	FR53	Poitou-Charentes	0,67	
23	FR63	Limousin	0,68	
24	FR83	Corse	0,69	
25	AT11	Burgenland (A)	0,73	
26	FI13	Itä-Suomi	0,79	
27	DE22	Niederbayern	0,84	V
28	DK05	Nordjylland	0,93	
29	SE31	Norra Mellansverige	0,94	
30	SE32	Mellersta Norrland	0,98	
31	FI1A	Pohjois-Suomi	1,00	
32	FI20	Åland	1,00	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat 2009, 2010, 2011, 2012.
Source: own calculations based on Eurostat 2009, 2010, 2011, 2012.

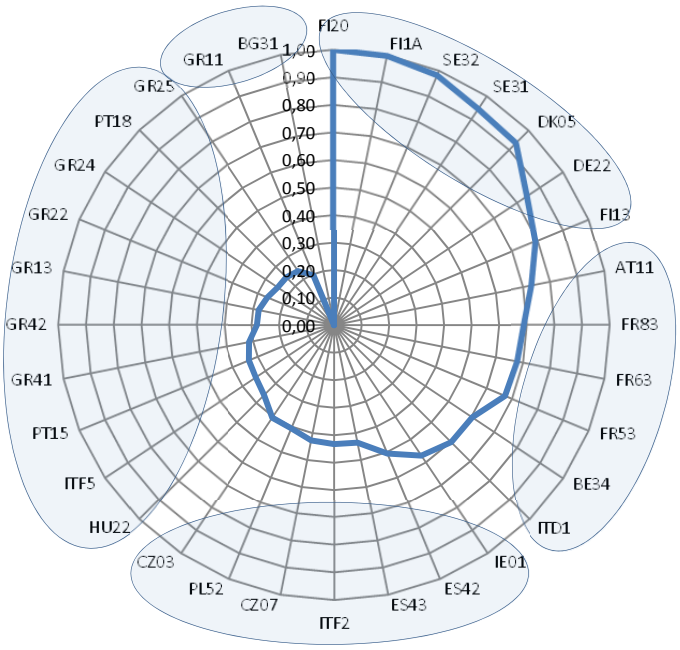

Rys. 1. Rozkład wartości syntetycznego miernika jakości życia w regionach na poziomie NUTS 2 w obszarach wyłącznie przeważająco wiejskich w Unii Europejskiej według grup
Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Fig. 1. Distribution of synthetic index of the quality of life at NUTS 2 regions focusing on the predominantly rural areas in the European Union
Source: own calculations based on Table 1.

położone regiony w Grecji i Portugalii. Jakość życia w regionach na poziomie NUTS 2 przekłada się na konkurencyjność tych obszarów – oba parametry są ze sobą skorelowane.

Na rysunku 2 przedstawiono rozmieszczenie przestrzenne regionów na mapie UE z podziałem na pięć klas wyróżnionych ze względu na poziom konkurencyjności mierzonej wskaźnikiem jakości życia. Wynika z niego, że najniższą konkurencyjnością charakteryzują się regiony zlokalizowane w Bułgarii i Grecji, stanowiące I klasę, natomiast najwyższą regiony klasy V, zlokalizowane w czterech krajach UE 15 (Dania, Finlandia, Niemcy, Szwecja, przy czym najwyższy wskaźnik odnotowano w regionach fińskich). Kolejną, IV klasę tworzą regiony położone w centralnej części Wspólnoty (w Austrii, Francji, Belgii i Włoszech). W grupie regionów o niskiej jakości życia (klasa III) znalazły się regiony zlokalizowane w nowych krajach członkowskich UE, a także regiony we Włoszech i Hiszpanii oraz region w Irlandii. Klasa II to regiony położone na południu Wspólnoty.

Reasumując, można stwierdzić, że niska jakość życia i najmniejsza konkurencyjność charakteryzuje peryferyjne regiony położone na południu UE, a zatem najwyższe wskaźniki uzyskały regiony wiejskie zlokalizowane w północnej Europie i krajach skandynawskich.

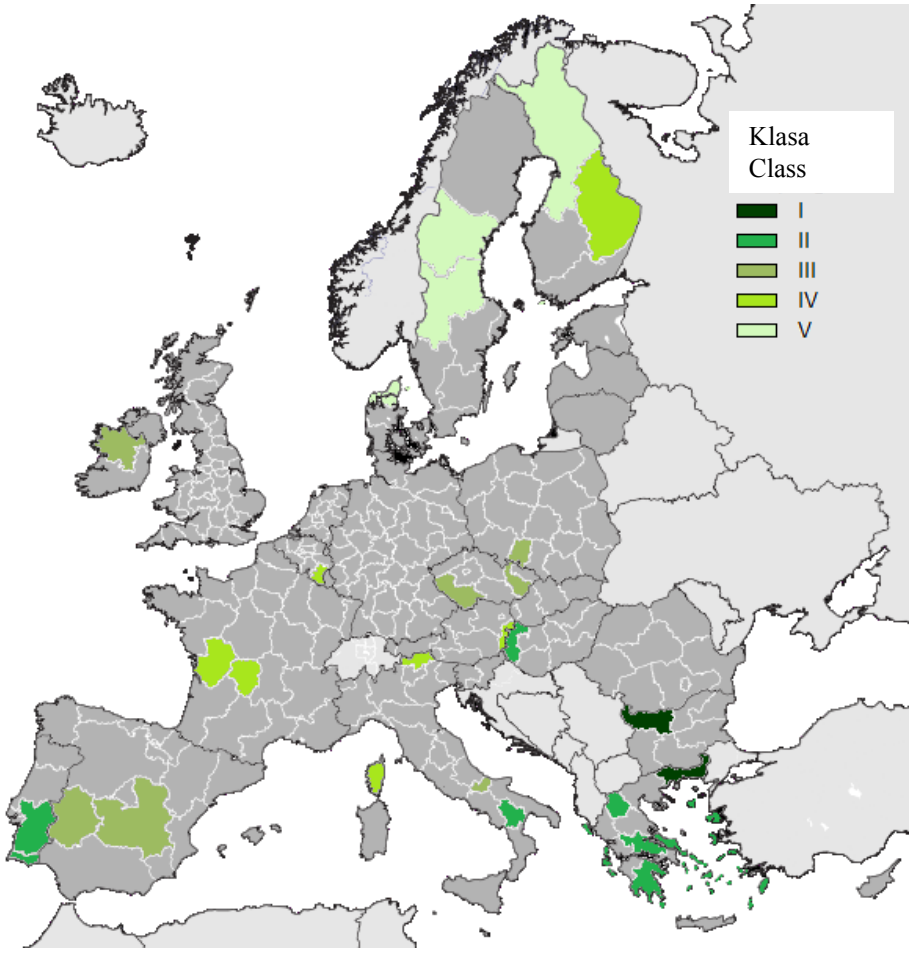

Rys. 2. Rozkład przestrzenny regionów wiejskich UE na poziomie NUTS 2 ze względu na poziom wartości syntetycznego miernika jakości życia
Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 1.
Fig. 2. Spatial distribution of EU rural regions at NUTS 2 level based on the synthetic index of the quality of life
Source: own calculations based on Table 1.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Jakość życia jest niewątpliwie istotnym problemem z punktu widzenia kształtowania rozwoju terytorialnego. Wzrost tego parametru wyznaczają w planach rozwojowych jednostki na różnych poziomach podziału administracyjnego. W obszarach wiejskich zjawisko to nabiera szczególnego charakteru ze względu na występujące w skali ogólnej dysproporcje na płaszczyźnie miasto-wieś. Przeprowadzona analiza wpisuje się w nowy

nurt badań dotyczący jakości życia, zawężając temat do obszarów wiejskich w ujęciu terytorialnym. W badaniach określono typy obszarów wiejskich pod względem jakości życia w UE. Można stwierdzić, że we Wspólnocie występuje istotne zróżnicowanie jakości życia, przy czym dotyczy to zarówno skali krajowej, jak i regionalnej. Przedstawiona analiza wskazuje na duży dystans między najbardziej rozwiniętymi i zacofanymi obszarami. Najwyższe wskaźniki jakości życia stwierdzono w regionach skandynawskich oraz państwach inicjujących powstanie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Podobne wyniki można odnaleźć w badaniach warunków i jakości życia na poziomie krajów [Kozera i Kozera 2012]. Przeprowadzona analiza wskazała na niską jakość życia występującą w południowych (częściowo też zachodnich) regionach i na peryferiach Unii Europejskiej. W ujęciu regionalnym najniższą jakością życia charakteryzują się regiony w Bułgarii i Grecji. Jest to przede wszystkim skutek słabego rozwoju gospodarczego, przekładającego się na niskie wartości wskaźnika PKB oraz innowacji, będących istotnym miernikiem jakości życia. Zaobserwowane różnice w jakości życia mieszkańców poszczególnych regionów przekładają się na konkurencyjność tych obszarów – im niższa jakość życia, tym mniejsza konkurencyjność i odwrotnie. Podsumowując, można wysunąć podstawowe wnioski dotyczące sytuacji w badanych regionach wiejskich:

- wśród 273 regionów UE można zidentyfikować 32 regiony typowo wiejskie, czyli takie, w których 100% populacji zamieszkuje obszary wiejskie,
- regiony wiejskie są istotnie zróżnicowane pod względem jakości życia i rozwoju, co skutkuje istotną polaryzacją przestrzeni UE w ujęciu terytorialnym,
- najwyższą jakość życia notuje się w regionach krajów skandynawskich, które jednocześnie charakteryzują się najlepszymi wskaźnikami innowacyjności oraz najwyższym poziomem życia, mierzonym przez PKB per capita,
- przesuwając się z północy na południe UE, można zaobserwować spadek jakości życia i konkurencyjności oraz pogarszanie się warunków życia w regionach wiejskich,
- regiony, w których występuje najniższa jakość życia, są zlokalizowane peryferyjnie względem centrum, przy czym przeważają w południowej (i częściowo zachodniej) części Unii Europejskiej.

Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę stosowania zróżnicowanych instrumentów wspierania obszarów wiejskich w UE.

LITERATURA

Domański H., 2004. Racja stanu a interesy narodu. Nauka 3, 7-25.

Eurostat 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/ [dostęp: 15.05.2014].

Gray J., 1991. Mill's conception of happiness and the theory of individuality. W: On liberty in focus. Red. J. Gray, G.W. Smith, J.S. MIll's. Routledge, London.

Gray J., 2001. Program dla zielonych konserwatystów. W: Po liberalizmie. Fundacja Aletheia, Warszawa.

Jakość życia na poziomie lokalnym – ujęcia wskaźnikowe, 2008. Red. T. Borys, P. Rogala. UNDP, Warszawa.

Konieczyńska Z., Jarema M., 1996. Badanie jakości życia jako próba integralnego podejścia do problemów pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Sztuka Leczenia 2, 1, 49-56.
Kozera A., Kozera C., 2012. Zróżnicowanie warunków i jakości życia ludności państw Unii Europejskiej. Handel Wewnętrzny 3 (383), 40-50.
Mill J.S., 1861. Considerations on Representative Government, May, 2004, Release Date: 2004 [EBook #5669], Last Updated: February 6, 2013, http://www.gutenberg.org/ files/5669/5669--h/5669-h.htm, 1861.
OECD. (1994). Territorial indicators of employment. Focusing on rural development, http://www.oecd.org/findDocument/0,2350,en_2649_34419_1_119699_1_1_37429,00.htm. Paris: OECD [dostęp: 10.04.2014].
OECD. (2012). http://hdr.undp.org/en/statistics/ [dostęp: 15.04.2014].
Ostasiewicz W., 2004. Badania jakości życia z perspektywy historycznej. W: Ocena i analiza jakości życia. Red. W. Ostasiewicz. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław.
Poziom życia w Polsce i krajach Unii Europejskiej. (2004). Red. A. Zeliaś. PWE, Warszawa.
Regionalne zróżnicowanie jakości życia, 2003. Red. J. Karwowski. Wydawnictwo Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin.
Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. (2009). www.stiglitz-sen-fitoussi.fr [dostęp: 14.05.2014].
Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015. (2006). Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Warszawa.
Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (2006). Dz.U. 2006 nr 226, poz. 1658.

DIFFERENTIATION IN THE QUALITY OF LIFE OF RURAL AREAS ACROSS THE EUROPEAN UNION

Summary. The research undertaken in the article concerns the regional diversification of rural areas at NUTS 2 level in the European Union in the context of quality of life measures and the evolution of territorial development. A modified HDI index was used to allow for the determination of the regional synthetic indicator of the quality of life. Thus, a huge gap between the most developed and underdeveloped areas was shown. The results indicate a real need for a variety of instruments to support rural areas in the EU.

Key words: the quality of life, rural regional competitiveness

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 26.05.2014

Do cytowania – For citation: Hadyński J., 2014. Zróżnicowanie jakości życia na obszarach wiejskich Unii Europejskiej. J. Agribus. Rural Dev. 2(32), 69-77.